ފެމިލީ ކޯޓު

މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2027/Fm-C/2023

ޤަޟިއްޔާގެ ބާވަތް: ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރަކަށް އެދި

މައްސަލަ އައިގޮތް: ދައުވާ ހުށަހަޅާ ފަރާތުން

ދައުވާކުރާ ފަރާތް

ދިވެހި ދައުލަތް (މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސް) އުބަރި ޖެންޑަރުގެ އޮފީސް، ހ.ވެލާނާގެ 6 ވަނަ ފަންގިފިލާ / މާލެ

ދައުވާލިބޭ ފަރާތް

(ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު)

ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު:

06 ޖުމާދަލްއޫލާ 1445

20 ނޮވެންބަރު 2023

ނިމުނު ތާރީޚު:

12 ޖުމާދަލްއޫލާ 1445

26 ނޮވެންބަރު 2023

ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މި މައްސަލައަކީ، (ކުއްޖާގެ ބައްޕަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް) އާއި (ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް)އާ ދެ މެދުން ކައިވެނިކޮށް ދިރިއުޅުއްވާ (ކުއްޖާގެ ނަމާއި އެޑްރެސް)އަކީ މި ކުއްޖާ އުޅޭ މާހައުލުން މި ކުއްޖާ ވަކިކޮށް ދައުލަތުން، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސްގެ ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސަސްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ކުއްޖެއްކަމުގައި ދެކި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 89 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތުގައިން ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި މި ކުއްޖާ ބެލެހެއްޓުމުގެ ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރަކަށް އެދި (ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަން)ގެ މައްޗަށް ދައުވާކޮށް ހުށަހަޅައިފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.

ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

1. (ކުއްޖާގެ ބައްޕަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް) އާއި (ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް)އާ ދެ މެދުން ކައިވެނިކޮށް ދިރިއުޅުއްވާ (ކުއްޖާގެ ނަމާއި އެޑްރެސް)އަކީ މި ކުއްޖާ އުޅޭ މާހައުލުން މި ކުއްޖާ ވަކިކޮށް ދައުލަތުން، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސްގެ ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސަސްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ކުއްޖެއްކަމުގައި ދެކި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 89 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތުގައިން ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި މި ކުއްޖާ ބެލެހެއްޓުމުގެ ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރަކަށް އެދި (ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަން)ގެ މައްޗަށް ދައުވާކޮށް މައްސަލަ ހުށަހަޅައިފައިވާކަން.
2. މި މައްސަލާގައި ކަން ހިނގާފައިވާގޮތް ބަލާއިރު، (ކުއްޖާގެ ބައްޕަގެ ނަން)އާއި (ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަން)އާ ދެ މެދުން ކައިވެނިކޮށް ދިރިއުޅުއްވާ (ކުއްޖާގެ ނަން)އަކީ އުމުރުން 05 (ފަހެއް) އަހަރުގެ ކުއްޖެއްކަމާއި، ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ނިޔާވެފައިވާކަމާއި، ކުއްޖާގެ މަންމަ (ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަން)އަކީ ނަފްސާނީ ބަލި ކުރިމަތިލާ ފަރާތެއްކަމާއި، ކުއްޖާއަށް ރައްކާތެރިކަންދީ ބަލަހައްޓާނެ ފަރާތެއް އާއިލާތެރެއިން ހޯދުމަށް ދަތިކަމާއި، ކުއްޖާގެ މަންމަ އަދި ބައްޕަގެ ފަރާތު އާއިލާ އެކަސްބޫލް ކުރެވިފައިވާކަމާއި، ކުއްޖާގެ އާއިލާ ތެރެއިން ކުއްޖާއަށް ރައްކާތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެވޭނެ އެއްވެސް ގޮތެއް ނެތުމުން، މި ވަގުތު ކުއްޖާގެ މަސްލަޙަތަށް އެންމެ ރަގަޅުގޮތަކީ ކުއްޖާއަށް ޙިމާޔަތާއި ރައްކާތެރިކަމާއި

ބެލެހެއްޓުންތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ކުއްޖާ ގެންދިއުންކަމަށް ފެންނާތީ، 2023 އޮކްޓޫބަރު 10 ވަނަ ދުވަހު ކުއްޖާ ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދެވިފައިވާކަން.

3. މި ދައުވާ ހުށަހެޅުމުން ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ދިފާއުވާ ބަޔާނަށް ބަލާއިރު، މި މައްސަލަ ހުށަހަޅާފައިވަނީ (ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު) އާއި (ކުއްޖާގެ ބައްޕަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު)އާ ދެމީހުންގެ ކައިވެންޏަކަށް 2018 އޮކްޓޫބަރު 02 ވަނަ ދުވަހު ވިހެއިވާ (ކުއްޖާގެ ނަން އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު)އެ ކުއްޖާ ހުރި މާހައުލުން 10 އޮކްޓޫބަރު 2023 ގައި ވަކިކޮށް، އޭރުގެ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ ސޯޝަލް ސަރވިސަސްގެ ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސް އަދި މިހާރުގެ މިނިސްޓްރީ އޮފް ސޯޝަލް އެންޑް ފެމިލީ ޑިވެލޮޕްމަންޓްގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންގުޅުއްވާ ކުއްޖަކަށްވާތީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 89 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރަކަށް އަދި އެ މާއްދާގެ (ށ)ގެ ދަށުންކަމަށް ދައުލަތުން ބެލެހެއްޓިފައިވާކަން.

4. ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގައި، ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރުމުގައި، ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިންނަށް ނުވަތަ ބެލެނިވެރިންނަށް ޢާއިލާދިރިއުޅުން ފުރުޞަތު ދޭންވާނެކަމާއި، އަދި މިފަދަ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރުއްވުމުގައި ހިނދެއްގައި، އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމުގެ ޙައްޤުވެސް، ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިންނަށް ނުވަތަ ބެލެނިވެރިންނަށް ލިބިދެންވާކަން ބަޔާންކޮށްދީފައިވާއިރު، ދައުލަތުން ކަމަ ދައުވާއާއި ގުޅިގެން (ކުއްޖާގެ ނަން)ގެ މަންމަ (ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަން)އަށް ދައުވާއަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ ގޮތުން (ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަން)ގެ ދާއިމީ އެޑްރެސްގެ ގޮތުގައި ކޯޓަށް ލިބިފައިވާ އެޑްރެސްކަމުގައިވާ (ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ އެޑްރެސް)އަށް އަމުރު ރައްދުކުރުމުގެ ގޮތުން ރ. އިންނަމާދޫ ޕޮލިސްސްޓޭޝަނަށް ކޯޓުން ފޮނުވުނު ސިޓީގެ ޖަވާބުގައި (ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަން) ރަށުގައި ނެތްކަމަށް އަންގާއި އަމުރު ޙަވާލުކުރެވިފައިނުވާކަން ރ. އިންނަމާދޫ ޕޮލިސްސްޓޭޝަނުގެ ސިޓީގެ ނަންބަރު EF-E11C-A/2023/102 (26 ނޮވެންބަރު 2023) ފޮނުވި މެސެޖުން އެނގެނީ، (ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަން) މި މައްސަލާގައި ބަސްދީފައިނުވާތީ، ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން (ދައުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަން)އަށް ޖަވާބުދާރީވުމަށް ފުރުޞަތުދިނުމަށް ކޯޓުން މަސައްކަތްކޮށްފައިވާކަމާއި، އެހެންވެ މި މައްސަލައިގެ ބަލަމުން މި މައްސަލައަކީ ޤާބިލު މައްސަލައަކަށްވާތީވެ، ދައުލަތުން އެދިފައިވާ ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރު ދޭން ގޮތުން ނިންމުމުގައި ނިންމަންޖެހޭކަން ފާހަގަކުރަމެވެ.

5. މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކުން ފާހަގަވާ ކަންކަން؛

5.1 މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސްގެ ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސްގެ "އާއިލާގެ ސަމާލުކަމަށް" (10 އޮކްޓޯބަރު 2023) މި ލިޔުމަށް ބަލާއިރު، 2023 މެއި 05 ވަނަ ދުވަހު މި ލިޔުމުގައި (ކުއްޖާގެ ނަން)ގެ ބައްޕަ ފަރާތުގެ ބޮޑުބޭބެ (ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ފަރާތުގެ ބޮޑުބޭބޭގެ ނަމާއި އެޑްރެސް)އަށް ޤަވާއިދު ނަންބަރު 2021/R-103 ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަރަނި ގެންނަ ކުޑަކުދިން އަލުން އެ ކުދިންގެ އާއިލާއާ ހަވާލުކުރުމާބެހޭ ޤަވާއިދުގެ ދަށުން (ކުއްޖާގެ ނަން)ގެ ބެލެނިވެރިކަން ހަވާލުކުރުމަށް ފައިލުކޮށްފައިވާކަމާއި، (ކުއްޖާގެ ނަން)ގެ އުމުރުން ހެދިނިކުމުން ކުއްޖާ ބެލެހެއްޓުމުގައި ދަތިތަކެއް ހުންނާތީއާއި، (ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ފަރާތުގެ ބޮޑުބޭބޭގެ ނަން)ގެ އާއިލާގެ ތެރޭގައި ކުއްޖާގެ އުމުރު ހެދިނިކުމުން މައްސަލައެއް ޖެހުމާއި ގުޅިގެން (ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ފަރާތުގެ ބޮޑުބޭބޭގެ ނަން)އަށް ކުއްޖާ ނުބެލެހެއްޓޭނެކަމަށް ބުނެ، (ކުއްޖާގެ ނަން)ގެ އުއްބަފާ ބޭބެ (ކުއްޖާގެ އުއްބަފާ ބޭބޭގެ ނަމާއި އެޑްރެސް)އާއި ކުއްޖާ ހަވާލުކުރެވިފައިވާކަމާއި، (ކުއްޖާގެ އުއްބަފާ ބޭބޭގެ ނަން) ކުއްޖާ ބަލަހައްޓަމުން ދަނިކޮށް (ކުއްޖާގެ އުއްބަފާ ބޭބޭގެ ނަން)ގެ އަނބިމީހާ އުފާވެ ހިތްހަމަނުޖެހުނުކަމާއި، އަނބިމީހާގެ ފަރާތުން އެއްބާރުލުން ނުލިބޭތީ ކުއްޖާ އަނބުރާ ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަރަނި ގެނެސްދިނުމަށް (ކުއްޖާގެ އުއްބަފާ ބޭބޭގެ ނަން) އެދިފައިވާކަމާއި، ދެ ފަރާތުގެ އާއިލާ ތެރެއިންވެސް ކުއްޖާގެ ބެލެނިވެރިކަމާއި ހަވާލުވާނެ ފަރާތެއް ހޯދިފައިނުވާކަމާއި، އެހެންކަމުން (ކުއްޖާގެ ނަން)ގެ ބޮޑުބޭބެ (ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ފަރާތުގެ ބޮޑުބޭބޭގެ ނަމާއި އެޑްރެސް)އާ ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސަސްއާ ދެމެދު 2023 މެއި 05 ވަނަ ދުވަހު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުން އުވާލައި ކުއްޖާއަކީ ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަރަނި ނަގަންޖެހޭ ކުއްޖެއްކަމަށް 2023 އޮކްޓޯބަރު 10 ވަނަ ދުވަހު ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސަސްއިން ނިންމާފައިވާކަން އެނގެން އޮންނަކަން.

5.2 (ކުއްޖާގެ ނަން)އާ ގުޅޭ ޚަބަރެއް "އިޖްތިމާޢީ ހާލަތު ދިރާސާކުރުމުގެ ބައި ރިޕޯޓް" މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސްއިން 15 އޮކްޓޯބަރު 2023ގައި ތައްޔާރުކޮށްފައިވެއެވެ. މި ރިޕޯޓަށް ބެލުމުން، އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

(ހ) ކުއްޖާއަށް ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ފަރާތުން ޖިސްމާނީ އެކިކަހަލަ އަނިޔާތަކެއް ލިބެމުންދާ މައްސަލައަކާ ދިޔައި މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހެޅުމުންކަމާއި، ކުއްޖާގެ މަންމައަށް ނަފްސާނީ މައްސަލައަކަށް ހުރިކަމަށްވެފައި ކުއްޖާއަށް ލިބުމުންދަނީ ޖިސްމާނީ އަނިޔާތަކަށް ތަކުރާރުކޮށްމާއި ގުޅިގެން ދަރިފުޅުގެ އާއިލާއިން ކުއްޖާއާއި ހަވާލުވާން ފަރާތެއް

ނުވުމުން 2020 ޖަނަވަރީ 20 ވަނަ ދުވަހު ކޯޓުގެ ދަޢުވާތަކުގެ ބެލުމުގެ ދަރަނި ނުދިފައިވާކަމާއި، (ކޯޓުގެ ނަން)ގެ ބައްޕަ ފަރާތު ބޫބޭބޭގެ (ކޯޓުގެ ބައްޕަ ފަރާތު ބޫބޭބޭގެ ނަމާއި އެޑްރެސް) ކޯޓަށާއި ހަވާލުވާން އެދުމުން ކޯޓުގެ މަޝްވަރާތަން ރިޢާޔަތްކޮށް 2023 މެއި 05 ވަނަ ދުވަހު ކޯޓުގެ (ކޯޓުގެ ބައްޕަ ފަރާތު ބޫބޭބޭގެ ނަން)އާ ހަވާލުކުރެވުނުކަމާއި، ނަމަވެސް (ކޯޓުގެ ބައްޕަ ފަރާތު ބޫބޭބޭގެ ނަން) ކޯޓުގެ ބަލަހައްޓަމުންގެންދާތީ (ކޯޓުގެ ބައްޕަ ފަރާތު ބޫބޭބޭގެ ނަން)ގެ އާއިލާ ތެރޭގައި އުޅެމާއި ގުޅިގެން މައްސަލަތަށް ޖެހުމާއި ގުޅިގެން (ކޯޓުގެ ބައްޕަ ފަރާތު ބޫބޭބޭގެ ނަން)، ކޯޓުގެ ކޯޓުގެ އެއްބަފާ ބޭބޭ (ކޯޓުގެ އެއްބަފާ ބޭބޭގެ ނަން)އާއި ހަވާލުކޮށްފައިވާކަމާއި، އެހެންނަމަވެސް (ކޯޓުގެ އެއްބަފާ ބޭބޭގެ ނަން)ގެ އަނބިމީހާގެ އެއްބާރުލުން ނުލިބި ކޯޓުގެ ބެލެހެއްޓުން ނުވުމުން (ކޯޓުގެ އެއްބަފާ ބޭބޭގެ ނަން)ގެ ހާލަތު ރަނގަޅު ވަންދެން ކޯޓުގެ ދަޢުވާތަކުގެ ބެލުމުގެ ދަރަނިގައި ބެހެއްޓުމަށް އެދިފައިވާކަން.

(ނ) ކޯޓުގެ މަންމަ ފަރާތު އާއިލާއިން މައްޗަށްވުރެ ދިންގުޅުމަކީ ކޯޓުގެ މަންމައަކީ ނަރުހެއް މަސައްކަތް ހުންނަ މީހެއްކަމާއި، ކޯޓުގެ މަންމަ ބަލަހައްޓަމުން އަދި ކޯޓުގެ މަންމައަށް ސަލާމަތް ކައިވެނީގެ ބޭރުން ލިބިފައިވާ 02 (ދެއް) ކުދިންވެސް ބަލަހައްޓަމުން ގެންދަނީ އާއިލާއިންކަމާއި އަދި އާއިލާ ތެރޭގައި (ކޯޓުގެ ނަން)އާ ހަވާލުވާން މީހެއް ނުހުންނަކަމަށް ބުނެފައިވާކަން.

(ރ) (ކޯޓުގެ ނަން)ގެ އާއިލާގެތެރެއިން ކޯޓާއަށް ރައްކާތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުން އެއްވެސް ގޮތަކުން ނުވުމުން، ކޯޓުގެ މަޝްވަރާތަށް އަންނަ ރަގަޅު ގޮތެއް ކޯޓާއަށް ލިބިދެނީ ރައްކާތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ދަޢުވާތަކުގެ ބެލުމުގެ ދަރަނި ބެހެއްޓުމަކީ ކާމިޔާބު 2023 އޮކްޓޫބަރު 10 ވަނަ ދުވަހު ނިންމައި، އެ ދުވަހުން ފެށިގެން ކޯޓުގެ ދަޢުވާތަކުގެ ބެލުމުގެ ދަރަނި ނުދިފައިވާކަން.

6. މި ފާސްކުރެވޭ ޙުކުމެއް ދަށުން ދިނުމަށް ޓާސްކް ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަށް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނު) އާއި އަދި އެހެނިހެން ކަމާ ގުޅޭ ޤާނޫނުތަކުގެ ދަށުގައި ބެލުން ހިނގާ އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކުރެވޭކަން؛

6.1 ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 35 ވަނަ މާއްދާގައި އާއިލާގެ ފަރާތުންނާއި ޖަމާޢަތުގެ ފަރާތުންނާއި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ހާއްސަ ރައްކާތެރިކަން ލިބިދީ ކުޑަކުދިންނާއި ޒުވާނުންގެ ކުދިންނަށް ލިބެމުންދާ ޙައްޤުތަކުގެ ބާރުއަޅާފައިވެއެވެ. އަދި ކުޑަކުދިންނާއި ޒުވާނުންގެ ކުދިންނަށް އެއްވެސް ގޮތަކުން ހާނީކަރަށް، ޖިންސީގޮތުން އަނިޔާކޮށް އެއްވެސް ގޮތަކުން ބޭނުންހިފުމާއި އެކަހެރިކުރުމާއި އިހުމާލުވުމާއި އިޖްތިމާޢީ

www.familycourt.gov.mv :ވެބްސައިޓް | info@familycourt.gov.mv :އީމެއިލް | 3325502 :ފޯނު
ފެމިލީ ކޯޓު، ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑް މަގު

ކަންތައްތަކުގައި ބައިވެރިކޮށް އެ މީހުންގެ ދުރުން ނާޖާއިޒު މަންފާ ހާސިލުކުރުމަކީ ހަމަ އެކަކުވެސް މަސައްކަތްކުރުވުން ނުވާނެއެވެ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 18 ވަނަ މާއްދާއިން ޤާނޫނުއަސާސީއިން ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ އިންސާނާ ޙައްޤުތަކާއި މިނިވަންކަން ހިމާޔަތްކުރުން، ކުރިއެރުވުމަކީ ދައުލަތުގެ ވާޖިބެއްކަން އެނގެން އޮތެވެ.

6.2 މިގޮތުން، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ގޮތުން ކުޑަކުދިންނަށް ލިބިގެންވާ ޙައްޤުތަކާއި، އެ ކުދިންނާ މެދު ކުރެވޭނެ ޢިނާޔަތްތަކާއި، ކުޑަކުދިންނާ ގުޅޭ ގޮތުން ޚާއްޞަކޮށް ޢާއިލާއާއި، ޖަމާޢަތާއި، ދައުލަތާއި އެހެނިހެން ފަރާތްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދި ޢިނާޔަތާއި، ކުޑަކުދިންނަށް އަނިޔާވުމުން ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤަވާޢިދުތަކާއި އުސޫލުތައް ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުން ކަނޑައަޅާފައި ވެއެވެ. މި ޤާނޫނުގެ މަޤުޞަދު މަތީބަޔާނުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި، ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާބެހޭ އިންޓަރނޭޝަނަލް މުޢާހަދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމަށް ކަނޑައެޅިގެންވެއެވެ.

6.3 ކުޑަކުއްޖަކީ އަމިއްލައަށް ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންވާ ކުއްޖެއްކަމުގައި ބެލެވޭނަމަ، އެ ކުއްޖަކާ ދުރު ހަރަކާތްތަކުން ގޮތް ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައި ބާރުއަޅާފައިވެއެވެ. މިގޮތުން، ޖިސްމާނީ، އެންމެ ފުރިހަމަ ސަލާމަތާއި ސިއްޙީ ނުރައްކާތެރި ހާލަތްތަކުން ސިއްޙީ ސަލާމަތުން ދިރިއުޅުމުގައި، އެ ކުއްޖާގެ ނަފްސާނީ ކުޑަކުއްޖަކު، އަނިޔާވެރި ހަރަކާތްތަކުން ރައްކާތެރިކުރުމަށް ކުއްޖާގެ އާއިލާގެ ސަލާމަތާއި މަސްލަޙަތަށް ބެލުން މައްޗަށް ކަށަވަރުކޮށްދޭން، ނަމަވެސް އެ ކުއްޖާ، އެ ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިންގެ ދިރިއުޅުމުގައި އެ ކުއްޖާ ބަލަހައްޓަން ހިމާޔަތްކުރުމަށް، އެ ކުއްޖާގެ ސަލާމަތާއި މަސްލަޙަތު ހިފެހެއްޓުމަށް ކުރިމަތިވާ ކަންތައްތަކުގެ އަސަރާއި ސިއްޙަތަށް ބަލަންޖެހޭ، އެ ކުއްޖާގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރާ ފަރާތުން ބަލަން އޮތް ގޮތުން، އެ ކުއްޖާ ގޮސް ބަލަހައްޓާ ފަރާތުގެ ކުއްޖާ މަސްލަހަތު، އެ ގޮތުން ކުރެ ގޮތަކަށް ހިމާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ކުއްޖާ ދިރިއުޅޭނެ ތަނެއް ގެންގުޅެވޭ ނަމަވެސް ކުއްޖާ ބަލާ ގޮތުގެ ބޭނުން އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކުރެވޭނެއެވެ.

6.4 ކުއްޖާ ބެލެހެއްޓުން ބައްޕާގެ މިހާރު ހަވާލުކުރެވިފައިވަނިކޮށް، ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތަށް އެކަށީގެންވާ އަމާޒުކޮށްގެން، އެކަށީގެންވާ ސަލާމަތާގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ރައްކާތެރިކުރަމުން، ކުއްޖާގެ ބައްޕާގެ ފަރާތަށް ކުއްޖާ ހަވާލުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، މި ކުއްޖާ ބަލަހައްޓަނީ އޯގާތެރިކަމާ އެކީ ދެމިހުރެވޭތޯއެވެ. މިފަދަ ފިޔަވަޅުތަކަށް އެދުމުގައި، ކަންތައް ކުއްޖާގެ މައިމަބަފައިންގެ ދިރިއުޅުމަށް، ބަލަހައްޓާ ބެލެނިވެރިޔާ، ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތު ހިފެހެއްޓުމަށްވުރެ އޮންނަ އިސްކަންދޭން ބޮޑުވެއެވެ. ކުއްޖަކު ދަރިފުޅުގެ ބެލުމުގެ ދަރަނި ގެންދިޔައިރު، މި ކުއްޖާއާ ގުޅޭ ގޮތުން

ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރެވިދާނެއެވެ. ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރަކީ، ވަގުތީގޮތުން އެހެން ފަރާތަކާ ބެލުން ހަވާލުކޮށްދިނުމާ ކުއްޖަކު، އެ ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިންނާ ނުވަތަ ބެލެނިވެރިޔާއާ އަނބުރާ ހަވާލުކުރެވެންދެން ނުވަތަ އެ ކުއްޖާއަށް ރައްކާތެރިކަން ފޯރުކޮށްދެވޭނެ ދާއިމީ އެހެން ގޮތެއް ހަމަޖެހެންދެން، އެ ކުއްޖާ ވަގުތީ ގޮތުން ބެލުން ހަވާލުކޮށްދިނުމާ ފަރާތުގެ ކިބައިގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރުން، ކޯޓުން ނެރޭ އަމުރުތަކެވެ. މިފަދަ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރެންވާނީ، މި އަމުރު ނިސްބަތްވާ ކުއްޖަކީ، އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންވާ ކުއްޖެއްކަމަށް ކޯޓުން ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ ކުއްޖާ ދިރިއުޅެމުންދިޔަ ތަނުގައި އެ ކުއްޖާ ބަހައްޓައިރުވެސް، އެ ކުއްޖާއަށް އިތުރު ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެކަމަށް ކޯޓަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ހާލަތްތަކުގައެވެ. ރައްކާތެރިކަމުގެ އަމުރެއްގެ ދަށުން އެ އަމުރު ދޫކުރެވޭ ހިނދަކު، އެ އަމުރު ނިސްބަތްވާ ކުއްޖާއަށް ބޭނުންވާ އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި، ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިން ކުއްޖާއާ ގުޅޭ ގޮތުން އުފުލަންޖެހޭ ޒިންމާ، އެ ކުއްޖާއާ ގުޅޭ ގޮތުން އުފުލުމަކީ ޤާނޫނީ އަސާސީ ފަރުދީ ޒިންމާއެއް ސަރުކާރުގެ ޒިންމާއެކެވެ.

7. މި މައްސަލާގައި ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރެއް ނެރެންޖެހޭ ފަދަ ސަބަބެއް އޮތޯ ބަލާއިރު:

7.1 މި މައްސަލައިގައި ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރެއް ނެރެންޖެހޭ ފަދަ ސަބަބެއް ދެކުނެވޭތޯ، ނުވަތަ ހާދިޘާއެއް ހިނގާފައިވޭތޯ ބެލުމުގައި "އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންވާ ކުދިން"ނަކީ ކާކުތޯ ބަލައިލުން މުހިންމެވެ. އެއީ ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދައުލަތުން ވަގުތުން ފިޔަވަޅު އަޅައި، ކުއްޖާ ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނެވުން އަންނަނީ ނުވަތަ ކުއްޖާ ބެލެހެއްޓުން އެހެން ފަރާތަކާ ހަވާލުކޮށްފައި އަންނަނީ ދެ ހާލަތެއް މެދުވެރިވެގެންނެވެ. އެއީ؛

(ހ) އެ ކުއްޖަކީ، އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންވާ ކުއްޖެއްކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކުގެ މައްޗަށް ޙާކިމް ޤަބޫލުކުރެވުން.

(ށ) އެ ކުއްޖަކީ، އެ ކުއްޖާ އެވަގުތު ދިރިއުޅެމުންދާ ގޮތަކީ އެ ވަގުތު ހުރި ތަނެއްގައި ބަހައްޓައިފިނަމަ އިތުރު (އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންވާ ފަދަ) ހާލަތަކަށް ކުރިމަތިވުމުގެ ޚަތަރު ކުއްޖެއްކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކުގެ މައްޗަށް ޙާކިމް ޤަބޫލުކުރުމެވެ.

7.2 ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 69 ވަނަ މާއްދާގައި އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންވާ ކުދިންގެ ބާވަތްތައް ބަޔާންކުރައްވާ، މި ބާވަތްތަކުގެ ތެރޭގައި ކުއްޖާ ރައްކާތެރިކުރުމަށް ނުވަތަ ކުއްޖާއަށް

ރައްކާތެރި މާހައުލެއް ޤާއިމުކޮށްދިނުމަށް އިހުމާލުވެފައިވާ ބެލެނިވެރިންނާއި ދަރިއަޅުވުމުގާ ކުރިން، އެކްސްޕީރިއަންސްގެ (އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ބަލަހައްޓަން ނުކުޅެދޭ ކުއްޖާގެ ޖިސްމާނީ އަދި ނަފްސާނީ ދުޅަހެޔޮކަމާއި ކުއްޖާގެ ހެދިބޮޑުވުމަށް އަސަރުކުރާފަދަ ގޮތަކަށް ހިނގާ ފާޑުކިޔުންތައް އެންމެ ހަމަކޮށްދިނުން)ގެ ހަމަލާއެއްގެ ސިކުނޑިއާއި ކަނޑައެޅިފައިވާ ނުވަތަ އެފަދަ ހަމަލާއެއްގެ ސިކުނޑިއާއި ފިޔަވަޅު މާހައުލެއްގައި ދަރިއަޅުވުމުގާ ކުރިން، ކުއްޖާގެ ޖިސްމާނީ ނުވަތަ ނަފްސާނީ ނުވަތަ އިޖުތިމާއީ ދުޅަހެޔޮކަމަށް ގެއްލުން ލިބިދާނެ ހާލަތްތަކުން މާހައުލެއްގައި ދަރިއަޅުވުމުގާ ނުވަތަ އެފަދަ މާހައުލަކަށް ބޭރުކުރުވުމާއި ހިނގާބިނުން ނުވަތަ ހުރަސްއެޅުމަށް ގެންގުޅުއްވުމާ ކުރިން އަދި އިހުމާލުވުމުގެ ސަބަބުން ނަފްސާނީ ނުވަތަ ޖިސްމާނީގޮތުން ގެއްލުންވެދިއުމާ ކުރިން ހިމެނެއެވެ.

8 މި މައްސަލާގައި ހިމެނޭ ކުއްޖާއަށް ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ފަރާތުން ޒިޔާރަތް އުޅެނިކޮށް އަނިޔާތަކެއް ލިބުމުގާ މައްސަލަތަކަށް ދިރާސާ މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހެޅުމުންނާއި، ކުއްޖާގެ މަންމައަކީ ނަފްސާނީ މައްސަލަތަކެއް ހުންނަ މީހަކަށްވުމާއި ކުއްޖާއަށް ލިބުމުންދާ ޒިޔާރަތް އަނިޔާތަކަށް ތަހުގީގުކުރުމުގައި ގުޅިގެން ދަރިފަރުވާގެ އާއިލާއިން ކުއްޖާއާ ހަވާލުވާން ފަރާތެއް ނެތުމުން 2020 ޖަނަވަރީ 20 ވަނަ ދުވަހު ކުއްޖާ ދަރިފަރުވާގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ނަގައިފައިވާކަމާއި، (ކުއްޖާގެ ނަން)ގެ ބައްޕަ ފަރާތު ބޮޑުބޭބޭ (ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ފަރާތު ބޮޑުބޭބޭގެ ނަމާއި އެޑްރެސް) ކުއްޖާއާއި ހަވާލުވާން އެދުމުން ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތަށް ރިޢާޔަތްކޮށް 2023 މެއި 05 ވަނަ ދުވަހު ކުއްޖާ (ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ފަރާތު ބޮޑުބޭބޭގެ ނަން)އާ ހަވާލުކުރެވުނުކަމާއި، ނަމަވެސް (ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ފަރާތު ބޮޑުބޭބޭގެ ނަން) ކުއްޖާ ބަލަހައްޓަމުންގެންދަނީ (ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ފަރާތު ބޮޑުބޭބޭގެ ނަން)ގެ އާއިލާ ތިބޭގައި އެކަމާއި ދުވަހުން މައްސަލަތަކެއް ޖެހުމާއި ދުވަހުން (ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ފަރާތު ބޮޑުބޭބޭގެ ނަން)، ކުއްޖާ ކުއްޖާގެ އެއްބަފާ ބޭބޭ (ކުއްޖާގެ އެއްބަފާ ބޭބޭގެ ނަން)އާއި ހަވާލުކޮށްފައިވާކަމާއި، އެހެންނަމަވެސް (ކުއްޖާގެ އެއްބަފާ ބޭބޭގެ ނަން)ގެ އަނބިމީހާގެ އެއްބާރުލުން ނުލިބި ކުއްޖާ ބެލެހެއްޓުން ނުކުރެވުން (ކުއްޖާގެ އެއްބަފާ ބޭބޭގެ ނަން)ގެ ހާލަތު ރަގަޅު ވަންދެން ކުއްޖާ ދަރިފަރުވާގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބެހެއްޓުމަށް އެދިފައިވާކަން ސަރުކާރަކުން ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔުންތަކުން އެނގެން އޮންނަތީ، މި ސަމާލުކަމުގެ އަލީގައި، މި ކުއްޖާ ހުރި މާހައުލުން މި ކުއްޖާ ވަކިކޮށް، ދަރިފަރުވާގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނެސްފައިވަނީ ކުޑަކުދިންގެ ހައްގުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، މި ކުއްޖަކީ އަޅާލުމާއި ރައްކާތެރިކަން ބޭނުންވާ ކުއްޖެއްކަމުގައި ޤާނޫނީގޮތުން ކަނޑައަޅާފައިވާކަމާއި، މި ކުއްޖާ އުޅުމުންދިޔަ ތަނުގައި މި ކުއްޖާ ބަލަހައްޓައިދިނަމަ، މި ކުއްޖާއަށް އިތުރު ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެކަމުގެ އިހުމާލުވުމެއްކަން ސަރުކާރަށް ފާހަގަކުރެވޭކަން.

ފެމިލީ ކޯޓު، ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑް މަގު | ފޯނު: 3325502، | އީމެއިލް: info@familycourt.gov.mv | ވެބްސައިޓް: www.familycourt.gov.mv

9 ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަށް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާގައި ކުޑަކުއްޖަކާގުޅޭ ކަންކަން ނިންމުމުގައި އެންމެ އިސްކަމެއް ދޭންވާނީ، އެ ކުއްޖާގެ މަޞްލަޙަތު ޙިމާޔަތްކުރުމަށް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މިގޮތުން ކުއްޖަކާ ގުޅޭ ގޮތުން ގޮތެއް ނިންމަންވާނީ، އެ ކުއްޖަކު ހުރި ހާލަތަކާއި ވަށައިގެންވާ އެންމެހައި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްފަހު، ކޮންމެ ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަ ވަކިންނެވެ. ކުއްޖާގެ މަޞްލަޙަތަށް އެންމެ ފައިދާ ހުރި ގޮތް ކަނޑައެޅުމުގައި ކުއްޖާއަށް ލިބެންޖެހޭ އަޅާލުމާއި، ރައްކާތެރިކަމާއި، ސަލާމަތުކޮށްދިނުމަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ. އަދި ކުއްޖާގެ އިޖްތިމާޢީ ނުވަތަ އުނދަގޫވެސް ހާލަތަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން މިކަންކަމަށް ބަލާއިރު، ކުއްޖާ ހުރިތަނުގައި ބޭނުންވާ ރައްކާތެރިކަމާއި އަޅާލުން، ކުއްޖާގެ ބެލެނިވެރިންގެ ފަރާތުންނާއި، ކުއްޖާގެ އާއިލާގެ ފަރާތުންނާއި މުޖުތަމަޢުގެ ފަރާތުންނާއި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ލިބުމަކީ ކޮންމެ ކުއްޖަކަށް ލިބެންޖެހޭ ޙައްޤުތަކެވެ. މިކަމުގައި އެންމެ އިސް ޖިންސާއި އަދާކުރާ އާންމު އުސޫލުގެ ގޮތުން ކުއްޖާގެ ބެލެނިވެރިންނެވެ. އަދި ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިންގެ ފަރާތުން އެ ރައްކާތެރިކަން ލިބިނުދާ ހާލަތުގައި އެކަން ދައުލަތުން ފޯރުކޮށްދިނުމަކީ ދައުލަތުގެ ވާޖިބެކެވެ. އަދި މިގޮތުގެ އިތުރުން ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތަށް ބަލައި، އާއިލާއިން ކުއްޖާ ވަކިކޮށް ބެލެހެއްޓުމުގައި، ހާއްސަ ރައްކާތެރިކަމާއި އެހީތެރިކަން ދައުލަތުން ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ސަބަބުތަކުގައި އެގޮތުގެ މަތިން ހުކުމްކުރުމަށް، ދައުލަތުން އެދިފައިވާ ފަރާތުން، ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަށް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ފަރާތުން (ކުއްޖާގެ ނަން) ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބެހެއްޓުމުގެ ރައްކާތެރިކުރުމުގެ އަމުރެއް ނެރެންޖެހެއެވެ.

ފެމިލީ ކޯޓު، ޖަސްޓިސް ބިލްޑިންގ، އޯކިޑް މަގު | ފޯން: 3325502، | އީމެއިލް: info@familycourt.gov.mv | ވެބްސައިޓް: www.familycourt.gov.mv

ޢަމުރު ނަންބަރު:B9/2023/43

ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޢަމުރު

ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2027/Fm-C/2023

ޢަމުރަށް އެދުނު ފަރާތް: ދިވެހި ދައުލަތް (މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސް)

ޢަމުރު ޙަވާލުވާ ފަރާތް: 1. (ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް)

ހުށަހެޅުނު ތާރީޚު: 19.11.2023

ރަޖިސްޓްރީ ކުރެވުނު ތާރީޚު: 20.11.2023

ޢަމުރު ނެރުނު ތާރީޚު: 26.11.2023 ގަޑި: 12:30

(ކުއްޖާގެ ބައްޕަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު) އާއި (ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަމާއި އެޑްރެސް އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު)އާ ދެމަފިރިންނަށް 02 އޮކްޓޫބަރު 2018ވ.ދ.ގައި ލިބިފައިވާ (ކުއްޖާގެ ނަން އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު)އަށް މި ކުއްޖާ އުޅޭ މާހައުލުން މި ކުއްޖާ ވަކިކޮށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ކަމަށާއި ކުއްޖާއާ ގުޅޭގޮތުން ދެކޭ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 89 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި މި ކުއްޖާ ބެލެހެއްޓުމުގެ ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޢަމުރަކަށް އެދި (ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަން)ގެ މައްޗަށް ދައުލަތުން ހުށަހަޅާފައިވާ މި ދަޢުވާ ޝަރީޢަތުން ބެލި ބެލުމުން،

ދައުލަތުން މި ދަޢުވާ ހުށަހަޅާފައިވަނީ (ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަން) އާއި (ކުއްޖާގެ ބައްޕަގެ ނަން) އާ ދެމަފިރިންގެ ކައިވެންޏަކުން 2018 އޮކްޓޫބަރު 02 ވަނަ ދުވަހު ލިބިފައިވާ (ކުއްޖާގެ ނަން) އެ ކުއްޖާ ހުރި މާހައުލުން 10 އޮކްޓޫބަރު 2023 ގައި ވަކިކޮށް، އޭރުގެ މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ ސޯޝަލް ސަރވިސަސްގެ ޗައިލްޑް އެންޑް ފެމިލީ ޕްރޮޓެކްޝަން ސަރވިސް އަދި މިހާރުގެ މިނިސްޓްރީ އޮފް ސޯޝަލް އެންޑް ފެމިލީ ޑިވެލޮޕްމަންޓްގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނެވިފައިވާ ކުއްޖަކަށްވާތީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 89 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޢަމުރަކާ އެދި އެ މާއްދާގެ (ށ)ގެ ދަށުން ކުރުމަށް ދައުލަތުން ބަޔާންކުރައްވާފައިވަނީ،

(ކުއްޖާގެ ނަން) މައްސަލާ (ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަން)އަށް ދަޢުވާއަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ ގޮތުން (ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަން)ގެ ދާއިމީ އެޑްރެސްކުރުމުގައިވާ (ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ އެޑްރެސް)އަށް ޢަމުރު ޙާޟިރުކުރުމުގެ ގޮތުން ނ. އިންނަމާދޫ ޕޮލިސްޓޭޝަން ކޮމާންޑަރ ފޮނުއްވުމުން ޕޮލިސްޓޭޝަނުގެ ޖަވާބުގައި (ދަޢުވާލިބޭ ފަރާތުގެ ނަން) ހޯދުމަށް ނުކުޅެދުނުކަން ރިޕޯޓްކުރައްވާފައިވަނީ ނ. އިންނަމާދޫ ޕޮލިސްޓޭޝަން ކޮމާންޑަރ ނަންބަރު EF-E11C-A/2023/102 (26 ނޮވެމްބަރު 2023) ފުލުސް ޕޮލިސްޓޭޝަން އެނގޭތޯ، މިމައްސަލައިގައި އެފަރާތުގެ ބަޔާން ރިޕޯޓްކުރައްވާފައި، މިގޮތުން ދަޢުވާ ލިބޭފަރާތުގެ ބަސް

ސަލާމަތަށް ހުރިހައިވާ ނުލިބޭނެ، ދަރިފުޅުން ހުރަހެއް ލިއުންތަކުން މި ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތު ބެލުމާ ހިލާފަށް ހުށަހެޅިފައިވާތީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 90 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާފައި، މި މައްސަލައިގެ ބަޔާން މި ކުއްޖާއާ ގުޅޭ ނިންމުމެއް އަދާލަތުގެ ބަލަހައްޓާ ނިންމުމަކީ މި ހިންގުމުގައި ކުޑަކުއްޖެއްގެ މަސްލަހަތު ނުހިމެނޭނެއެވެ،

މި ޝަރީޢަތުގެ ޙުކުމްތަކުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު) ތަފާސީލުކޮށް، ބައްޕަކާއިދާރު ޙައްޤުތަކާބެހޭ އަދި ނުފޫޒުގައި ސަލާމަތީ ހަޖަމުކުރުން ދޫކުރުން، މި ޤާނޫނުގެ 88 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން ކުޑަކުއްޖަކީ، އަމިއްލައިގެ ޙައްޤުތަކަށް ބާރުއެޅުމުގައި ކުއްޖާއަށް އެކަށީގެންވާ ސަލާމަތީ މަސައްކަތް ބިނާކޮށް ހޯދައިދޭންވާނެ، ނުވަތަ އެ ކުއްޖާ، އެ ކުއްޖާ އެވަގުތު ދިރިއުޅުއްވާ ނުވަތަ އެ ވަގުތު ހުރި ތަންއަކީ ބަހައްޓައިދޭނެ، އެފަދަ ހާލަތްތަކުން ކުރިމަތިވާ އިތުރު ކުއްޖާއަކަށް އެކަށީގެންވާ ސަލާމަތީ މަސައްކަތް ބިނާކޮށް ހޯދައިދޭންވާނެ، އެ ކުއްޖާ އޭގެ މައިންބަފައިން އެ ކުއްޖާ ވަކިކޮށް ދަރިފުޅުގެ ބަލާހައްޓާ ދަރަނި ގެންދިޔުމަށް ބެލެނިވެރިޔާ މާއްދާއިން އެނގޭކަމަށް، މިފަދައިން ދަރިފުޅުގެ ބަލާހައްޓާ ދަރަނި ކުއްޖާ ނުލިބޭނެ، އެ ކުއްޖާއާ ގުޅޭ ގޮތުން ޙައްޤުތަކާބެހޭ އަދާލަތު އުފެދިފައިވާތީ އެ ޤާނޫނުގެ 89 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައި، ޙައްޤުތަކާބެހޭ އަދާލަތް ކުއްޖާ މަސްލަހަތާ ނުވަތަ ބެލެނިވެރިޔާ އަމަލުތަކާ ގުޅިގެން ނުވަތަ ކުއްޖާއަށް ޙައްޤުތަކެއް ފޯރުކޮށްދޭން ބާޔާ އެއްބަސް ގޮތެއް ކުރިން ލާޒިމު ކަމަށް ބެލެނިވެރިޔާ ދަރިފުޅު ވަކިކުރުމަށް ވަކިން ބެލުން ބަލަހައްޓާ ފުރުޞަތު ހޯދުމުގެ އަމަލުތަކާ، ކުއްޖާ ދަރިފުޅު ބަލަހައްޓާ ބެލެނިވެރިޔާ ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގެންއެބައެވެ،

(ކުއްޖާގެ ނަން)އަކީ މި ކުއްޖާ ހުރި ބަލަހައްޓަން ބަލައި، އަމިއްލައި ޙައްޤުތަކަށް ބާރުއެޅުމާ ކުއްޖާގެ ސަލާމަތަށް ސާބިތުވެދޭ، މި ބަލަހައްޓައި މި ކުއްޖާ ދަރިފުޅުގެ ބަލާހައްޓާ ދަރަނި ބަދަލުކުރުމުގައި މި ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތުގައި މިވަގުތަށް އެކަށީ ތަރައްޤީވުމަށް ސަލާމަތަށް ހޯދައިދޭނެއެވެ،

އިސްވެ ބަޔާންކޮށްދިޔަ ކަންކަން އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމާއެކު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 94 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން (ދަރިފުޅުގެ ބެލެނިވެރި ނަމާއި އެޑްރެސް) އެދިއްޖެނަމަ، (ދަރިފުޅުގެ ބެލެނިވެރި ނަން)އަށް ޖަވާބުދާރީވުމުގެ ޙައްޤު އިސްތިޤްރާރުކުރުމުގެ ޙައްޤު ލިބިދޭވާ ގޮތުގެ މަތިން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 19/2019 (ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތަކާބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ 89 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރާއި މި ޤާނޫނުގެ 90 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާފައި، (ކުއްޖާގެ ނަން)އަށް ޙައްޤުތަކާބެހޭ ފުރުޞަތުދޭން ގާއިމު އެހެން ގޮތަކަށް ހަމަޖެހެންދެން، (ކުއްޖާގެ ބައްޕަގެ ނަމާއި އެޑްރެސް)އާއި (ދަރިފުޅުގެ ބެލެނިވެރި ނަމާއި އެޑްރެސް)އާ ދެ މީހުންނަށް 02 ޖުލައި 2018ވަނަ ދުވަހުގެ މިޝަރީޢަތުގެ (ކުއްޖާގެ ނަން އަދި އައިޑީކާޑު ނަންބަރު) ދަރިފުޅުގެ ބަލާހައްޓާ ދަރަނިގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރަމެވެ.

މި ޝަރީޢަތުގެ ބަދަލު ނިޔާކުރަނީ

ފާޟިލް އަޙްމަދު ސަލީމް އަބްދުލްޙަކީމް